FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT CHRISTINE STIX-HACKL
fremsat den 13. september 2005 [1]

I — Indledning

1. Denne appelsag vedrører et væsentligt processuelt spørgsmål i forbindelse med praksis ved Retten i Første Instans, nemlig under hvilke betingelser Retten kan afvise en sag som åbenbart uegnet til realitetsbehandling. Der er altså tale om en fortolkning af de processuelle betingelser i artikel 111 i procesreglementet for De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans (herefter »procesreglementet«).

2. Genstanden for den foreliggende sag er en kendelse fra Retten i Første Instans vedrørende et søgsmål med påstand om annullation af Kommissionens beslutning om indgåelse af en forskningskontrakt med et forskningsinstitut.

1 — Originalsprog: tysk.

II — Relevante retsregler

3. Procesreglementets artikel 111 bestemmer i den for den foreliggende sag relevante affattelse følgende:

»Er det åbenbart, at Retten ikke har kompetence til at behandle en sag, eller at sagen må afvises, eller er sagen åbenbart ugrundet, kan Retten, efter at have hørt generaladvokaten, uden at fortsætte sagens behandling træffe afgørelse ved begrundet kendelse.«

4. Procesreglementets artikel 64 fastsætter bl.a.:

»§ 1

Foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse tilsigter at tilvejebringe de bedst mulige betingelser for sagens fremme,

retsforhandlingernes forløb og bilæggelse af tvister. Retten træffer bestemmelse om sådanne foranstaltninger efter at have hørt generaladvokaten.

§ 2

Foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse har navnlig til formål:

a) at sikre, at den skriftlige og den mundtlige forhandling forløber bedst muligt, og at lette bevisoptagelsen

b) at afklare de punkter, på hvilke parterne bør uddybe deres argumentation, eller på hvilke der er behov for bevisoptagelse

c) at præcisere indholdet af parternes påstande, anbringender og argumenter og at afklare, hvilke spørgsmål der er omtvistede mellem parterne

d) at fremme forligsmæssig løsning af tvister.

§ 3

Foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse kan bl.a. bestå i:

a) at stille spørgsmål til parterne

b) at opfordre parterne til at udtale sig skriftligt eller mundtligt om visse aspekter af tvisten

c) at anmode parterne eller tredjemænd om oplysninger

d) at anmode om fremlæggelse af dokumenter eller aktstykker vedrørende sagen

e) at indkalde parternes befuldmægtigede eller parterne personligt til møder.

§ 4

Hver part kan på et hvilket som helst trin i sagen foreslå foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse eller ændringer heri. I så fald høres de øvrige parter, inden der træffes afgørelse om disse foranstaltninger.

Når sagens omstændigheder tilsiger det, giver Retten parterne meddelelse om de påtænkte foranstaltninger og opfordrer dem til mundtligt eller skriftligt at udtale sig.

[...]«

III — Faktiske omstændigheder

5. Asian Institute of Technology (herefter »AIT«) er en i Thailand beliggende institution, der ikke arbejder med gevinst for øje, og som beskæftiger sig med teknologisk undervisning og forskning. Center for Energy-Environment Research and Development (herefter »CEERD«) var frem til 2001 en afdeling af AIT uden retsevne. Centrets direktør indtil den 31. december 2001 var Thierry Lefèvre.

6. Inden for rammerne af »Asia-Invest«-programmet offentliggjorde Kommissionen den 10. april 2001 indkaldelse af forslag nr. EUROPEAID/112441/C/G.

7. CEERD indgav den 19. november 2001 et forslag, som var underskrevet af dettes direktør, Thierry Lefèvre.

8. Efter en gennemgang af de indleverede forslag besluttede Kommissionen at indgå kontrakten med CEERD. Kontrakten blev underskrevet den 27. februar 2002 af Thierry Lefèvre i dennes egenskab af CEERD's direktør. Kontrakten omfattede udbetaling af et forskud på 27 481,88 EUR, som blev overført til en konto, som var åbnet i »Foundation for International Human Resource Developments« navn (herefter »FIHRD«) i Thai Farmers Bank.

9. Ved skrivelse af 17. juli 2002 anmodede AIT's advokat EuropeAid, Kommissionens Samarbejdskontor, om oplysninger vedrørende et projekt benævnt »Facilitating the Dissemination of European Clean Technologies in Thailand« (fremme af spredningen af europæiske rene teknologier i Thailand). I skrivelsen gjorde advokaten opmærksom på, at CEERD blot var en afdeling af AIT, som ikke havde status som juridisk person. Desuden var Thierry Lefèvre siden den 31. december 2001 ikke længere direktør for dette organ.

10. Som svar på skrivelsen af 17. juli 2002 fremsendte direktøren for Kommissionens Samarbejdskontor (EuropeAid), E.W. Muller, den 21. juli 2002 en skrivelse til AIT's advokat:

»Med henvisning til Deres forespørgsel fremsender jeg herved de ønskede oplysninger:

— Den pågældende kontrakt blev underskrevet den 22. februar 2002 af under-

tegnede og hr. Eich fra EuropeAid på den ene side, og den 27. februar 2002 af professor Thierry Lefèvre, direktør for »Center for Energy-Environment Research and Development«, på den anden side.

— Det samlede beløb for projektet beløber sig til 68 704,70 [EUR], hvoraf 34 352,35 udgør den af Europa-Kommissionen udbetalte støtte til dette projekt.

— 80% af fællesskabsstøtten, dvs. 27 481,88 [EUR], er blevet udbetalt i form af forskud. Restbeløbet, dvs. 6 870,47 [EUR], udbetales, når projektet er afsluttet.

— Projektets gennemførelse varer 15 måneder og afsluttes den 28. maj 2003.

— Af bilaget til nærværende skrivelse fremgår, hvor beløbet er indbetalt.

— Kontrakten er indgået efter offentliggørelse i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* af en indkaldelse af forslag til Asia-Invest-programmet af 10. april 2001 med samme overskrift som ovenfor anført.

— Tildeling af kontrakter sker på baggrund af drøftelser i et bedømmelsesudvalg, som efterfølgende skal godkendes af den kontraherende myndighed, dvs. Europa-Kommissionen.«

IV — Retsforhandlingerne ved Retten og den appellerede kendelse

11. Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 23. september 2002 anlagde AIT sag med påstand om annullation af Kommissionens beslutning af 4. juli 2000 vedrørende indgåelsen af kontrakten med Thierry Lefèvre, direktøren for CEERD/FIHRD (sag T-287/02). Ved stævning indleveret samme dag har AIT ligeledes nedlagt påstand om annullation af Kommissionens beslutning af 22. februar 2002 vedrørende indgåelse af kontrakten med CEERD (sag T-288/02).

12. Den 20. december 2002 indleverede Kommissionen sit svarskrift, i hvilket den bl.a. begærede sagerne forenet. AIT modsatte sig sagernes forening.

13. I sit svarskrift i sag T-288/02 begærede Kommissionen sagen afvist med den begrundelse, at kontrakten ikke vedrørte AIT umiddelbart og individuelt, og at Kommis-

sionens beslutning ikke var en bebyrdende foranstaltning for AIT.

14. Under sagsforløbet i sag T-288/02 anmodede Retten Kommissionen om at fremlægge visse dokumenter. Kommissionen efterkom denne anmodning den 22. juli 2003, hvorefter Retten opfordrede AIT til at fremkomme med sine bemærkninger til den påstand om afvisning, som Kommissionen havde fremsat i sit svarskrift. AIT efterkom denne opfordring inden for den fastsatte frist.

15. Ved kendelse af 25. juni 2003 afviste Retten i henhold til procesreglementets artikel 113 og 114 den anlagte sag T-287/02.

16. Ved kendelse af 15. oktober 2003 afviste Retten i henhold til procesreglementets artikel 111 sag T-288/02.

17. Retten anførte som begrundelse for sin kendelse, at sagen var blevet tilstrækkeligt oplyst ved de skriftlige indlæg, hvorfor det ikke var nødvendigt at indlede en mundtlig forhandling.

18. Retten støttede sig i denne forbindelse på fast retspraksis, af hvilken det fremgår, at der alene foreligger retsakter, som kan gøres til genstand for annullationssøgsmål af fysiske eller juridiske personer i henhold til artikel 230, stk. 4, EF, når foranstaltningerne har retligt bindende virkninger, som kan berøre sagsøgerens interesser gennem en væsentlig ændring af hans retsstilling.

19. Ifølge Retten fremgår det af de forelagte dokumenter, at Kommissionen har vedtaget den anfægtede beslutning på oplyst grundlag, dvs. med den relevante viden om, at den anden kontrahent var et fra AIT adskilt organ, og at CEERD og dennes direktør ikke længere var tilknyttet AIT.

20. I forslag af 19. november 2001, særligt i del II, henvises der udtrykkeligt til overførslen af CEERD til FIHRD og til den omstændighed, at Thierry Lefèvre ikke længere var ansat ved AIT. Kommissionens beslutning var derfor ikke behæftet med nogen fejl eller bevidst vildledning.

21. Beslutningen var således rettet til CEERD/FIHRD og ikke til AIT. Kontrakten pålagde derfor ikke AIT nogen forpligtelser og gav heller ikke instituttet nogen rettigheder. Kommissionens beslutning vedrørte således ikke AIT. AIT kunne derfor ikke påstå, at den anfægtede beslutning udgør en retsakt med retligt bindende virkninger, som kan berøre instituttets interesser gennem en væsentlig ændring af dets retsstilling.

22. Retten afviste således sagen.

V — Appellen: Parternes påstande og anbringender

23. AIT har den 22. december 2003 iværksat appel til prøvelse af kendelse afsagt den 15. oktober 2003 af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans (Femte Afdeling) i sag T-288/02, Asian Institute of Technology (AIT) mod Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber.

24. AIT har nedlagt følgende påstande:

— Den appellerede kendelse, der blev afsagt af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans den 15. oktober 2003, ophæves.

— Sagen hjemvises til Retten i Første Instans til fornyet behandling.

— I modsat fald indledes den mundtlige forhandling.

— Kommissionens beslutning af 22. eller 27. februar 2002 om at indgå en forskningskontrakt med Thierry Lefevre, der foregav at være direktør for »Center for Energy-Environment Research & Development«, annulleres.

25. Til støtte for sin påstand om ophævelse af den anfægtede kendelse har AIT hovedsageligt fremført tre anbringender. For det første har AIT gjort gældende, at der foreligger en procedurefejl, idet Retten har afvist sagen. For det andet har AIT gjort gældende, at Retten med hensyn til artikel 230, stk. 4, har anlagt et urigtigt skøn vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt sagen kan antages til realitetsbehandling. For det tredje har AIT subsidiært påberåbt sig en tilsidesættelse af rettigheder i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder.

VI — Påstanden om ophævelse af den appellerede kendelse

A — *Første anbringende*

1. Parternes argumenter

a) AIT

26. AIT har til støtte for sin påstand om ophævelse af den anfægtede kendelse gjort tre anbringender gældende.

27. Til støtte for sin appel har AIT for det første gjort gældende, at der foreligger en procedurefejl. Retten i Første Instans fastslog, at det var åbenbart, at den af AIT anlagte sag T-288/02 måtte afvises, idet Retten støttede sig på bestemmelserne i artikel 111 i sit procesreglement. Det er imidlertid kun ved sagens begyndelse, at det kan fastslås, at det er åbenbart, at en sag må afvises, og det kan under ingen omstændigheder ske efter yderligere sagsbehandling. Hvis det fastslås, at en sag må afvises, efter at sagen er blevet behandlet, må forholdet henføres under artikel 113 og ikke under artikel 111 i Rettens procesreglement. Hvis det ikke er åbenbart, at en sag må afvises, er det efter denne bestemmelse — i modsætning til artikel 111, hvorefter den mundtlige forhandling bortfalder automatisk — garanteret, at spørgsmålet, om den mundtlige forhandling skal bortfalde, henhører under Rettens skøn. I den foreliggende sag har Retten ladet spørgsmålet, om en sag åbenbart måtte afvises, afhænge af resultaterne af en yderligere sagsbehandling, og således frataget den retsundergivne retten til at blive hørt ved mundtlig forhandling.

b) Kommissionen

28. Ifølge Kommissionen skal det første anbringende forkastes. Kommissionen har således navnlig henvist til, at denne afvisningsgrund allerede forekom i dets svarskrift. I øvrigt har AIT i detaljer redegjort for de i replikken fremlagte dokumenter. Derudover fremgår afvisningsgrunden ikke af de af Kommissionen i juli 2003 fremlagte processkrifter, men derimod af svarskriftet og af de procesdokumenter, som var vedlagt dette som bilag.

2. Stillingtagen

29. Inden for rammerne af bedømmelsen af det første appelanbringende, som vedrører spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger en fejlagtig retsanvendelse af procesreglementets artikel 111, skal denne bestemmelses formål i første omgang fortolkes i lyset af sin ordlyd.

30. Det centrale element er i den forbindelse betydningen af ordet »åbenbart«. Denne nærmere kvalificering af formalitetsindsigelsen kan betyde to ting. Begrebet kan for det første fortolkes ud fra et formelt synspunkt, hvilket indebærer, at det — måske allerede ved første øjekast — synes at være tydeligt, at sagen skal afvises. For det andet kan begrebet »åbenbart« forstås i betydningen »betydelig« eller »graverende«, hvilket også nogle af de øvrige sprogversioner taler for. Bestemmelsen kan altså følge et materielt koncept i den betydning, at det omfatter sager, om hvilke der ikke hersker nogen tvivl om afvisningen.

31. Eftersom ordlyden i procesreglementets artikel 111 kan fortolkes i begge retninger, er det dernæst nødvendigt at undersøge bestemmelsens tilblivelseshistorie.

32. For at gennemgå den historiske udvikling er det nødvendigt at kaste et blik på tiden forud for oprettelsen af Retten i Første

Instans. Allerede dengang indeholdt Rettens første procesreglement af 1991 en bestemmelse med samme ordlyd. Denne bestemmelse modsvarede indholdsmæssigt artikel 92, stk. 1, i Domstolens procesreglement af 1991 [2].

33. Eftersom den i denne sag relevante bestemmelse blev udformet parallelt til artikel 92, stk. 1, i Domstolens procesreglement, er det hensigtsmæssigt her at gengive ordlyden i den affattelse, der var gældende forud herfor, altså den fælles tidligere bestemmelse i de såkaldte Ændringer i procesreglementet for De Europæiske Fællesskabers Domstol [3] fastsat den 12. september 1979 [4]:

»Såfremt Domstolen åbenbart ikke har kompetence til at behandle en stævning, der indleveres til den i overensstemmelse med artikel 38, § 1, kan Domstolen afvise den ved begrundet kendelse. En sådan afgørelse kan træffes, inden stævningen tilstilles den part, mod hvem den er udtaget.«

34. Det fremgår tydeligt af denne bestemmelse, at muligheden for ved kendelse at træffe afgørelse om, at en sag er åbenbart uegnet til realitetsbehandling, kun udgjorde en beføjelse og ikke en forpligtelse, selv når Domstolen åbenbart ikke havde kompetence til at behandle sagen. Det fremgår endvidere af bestemmelsen, at en sådan afgørelse også kunne træffes på et meget tidligt tidspunkt. Der forelå ikke nogen forpligtelse hertil.

35. De senere affattelser af både Domstolens og Rettens procesreglementer fulgte ligeledes denne grundtanke, idet der dog blev anvendt en mere generel formulering. Disse tillader, at en sådan afgørelse træffes, uden at sagen videreføres.

36. Hverken de oprindelige affattelser eller den i denne sag relevante affattelse af procesreglementerne indeholder nærmere bestemmelser om, på hvilket tidspunkt i sagsforløbet der skal træffes afgørelse om, at sagen skal afvises.

37. Det fremgår imidlertid af ordlyden i tilblivelseshistorien, at muligheden for ved kendelse at træffe en sådan afgørelse i den indledende fase af sagen tjener til en hurtig afvikling af sagen. Det er i sådanne tilfælde muligt at give afkald på den almindelige procedure og gøre brug af en forkortet procedure. Der foreligger ikke nogen forpligtelse hertil.

2 — Artikel 92, stk. 1, i den oprindelige affattelse af 1991 (Ændringer i procesreglementet for De Europæiske Fællesskabers Domstol fastsat den 15. maj 1991), EFT L 176, s. 1, lød således:
»Såfremt Domstolen åbenbart ikke har kompetence til at behandle en stævning, eller den anlagte sag åbenbart må afvises, kan Domstolen, efter at have hørt generaladvokaten, uden at fortsætte sagens behandling træffe afgørelse ved begrundet kendelse.«

3 — Dermed blev procesreglementet for De Europæiske Fællesskabers Domstol af 1959 erstattet.

4 — EFT 1979 L 238, s. 1.

38. Procesreglementet fastsætter heller ikke nogen yderligere betingelser for, hvornår der kan træffes kendelse med hjemmel i artikel 111.

39. Domstolens hidtidige praksis indeholder ikke nogen udtrykkelige præjudikater, men giver dog visse ledetråde med hensyn til fortolkningen af procesreglementets artikel 111.

40. Domstolens dom i Alexopoulou-appelsagen, som imidlertid vedrørte en sag, der var åbenbart ugrundet, indeholder en tydelig indikation for, at Domstolen følger det materielle koncept [5].

41. I den nævnte sag anså Domstolen nemlig graden af afvigelse fra den hidtidige praksis for bestemmende for, at sagen var åbenbart ugrundet. Denne grundlæggende tanke, som ganske vist er knyttet til spørgsmålet om, hvorvidt sagen var åbenbart ugrundet, kan imidlertid også anvendes i forbindelse med spørgsmålet om, hvorvidt det er åbenbart, at en sag skal afvises. Dette ville i givet fald betyde, at det er graden af afvigelse fra de i fællesskabsretten fastsatte betingelser, der er afgørende.

42. At Domstolen imidlertid også er tilbøjelig til at anvende det materielle koncept i forbindelse med spørgsmålet om, hvorvidt det er åbenbart, at en sag skal afvises, viser dommen i sagen Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi.

43. I denne appelsag prøvede Domstolen imidlertid ikke, hvornår Retten traf sin afgørelse i henhold til procesreglementets artikel 111, men derimod hvorvidt den i denne bestemmelse fastsatte betingelse om høring af generaladvokaten var overholdt [6].

44. Som det fremgår af sagen for Retten i denne sag [7], traf Retten imidlertid først sin afgørelse ved kendelse efter procesreglementets artikel 111, efter at den havde opfordret parterne til at præcisere deres argumenter.

45. Også i den sag for Retten, som lå til grund for appelsagen i Infrisa-sagen [8], rettede Retten et spørgsmål til parterne, før den traf kendelse efter procesreglementets artikel 111 [9].

5 — Dom af 1.7.1999, sag C-155/98 P, Alexopoulou mod Kommissionen, Sml. I, s. 4069, præmis 13.

6 — Kendelse af 18.7.2002, sag C-136/01 P, Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi mod Det Europæiske Atomenergifællesskab, Sml. I, s. 6565, præmis 17 ff.

7 — Rettens kendelse af 17.1.2001, sag T-124/99, Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi mod Kommissionen, Sml. II, s. 53.

8 — Kendelse af 14.10.1999, sag C-437/98 P, Infrisa mod Kommissionen, Sml. I, s. 7145.

9 — Rettens kendelse af 15.9.1998, sag T-136/95, Industria del Frio Auxiliar Conservera mod Kommissionen, Sml. II, s. 3301.

46. Selv hvis man følger det formelle koncept, dvs. hvis man tager udgangspunkt i den processuelle situation, er Rettens fremgangsmåde i den her verserende sag alligevel omfattet af procesreglementets artikel 111.

47. Den pågældende affattelse af procesreglementet, som finder anvendelse her, giver nemlig som anført ovenfor ikke anledning til at udlede, at det kun er det første processkrift, dvs. stævningen, der skal anvendes ved bedømmelsen af, hvorvidt en sag skal afvises.

48. I denne sammenhæng opstår spørgsmålet om, hvorvidt anvendelsen af foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse i den i procesreglementets artikel 64 anvendte betydning er i strid med anvendelsen af artikel 111. At dette er tilfældet, kan imidlertid ikke udledes hverken af forudsætningerne for anvendelsen af sådanne foranstaltninger eller af forudsætningerne for at træffe afgørelse i henhold til artikel 111.

49. Det kan af den i artikel 64, stk. 1, anførte målsætning om, at foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse bl.a. skal tilsigte at tilvejebringe de bedst mulige betingelser for sagens fremme, samt af den omstændighed, at anvendelsen ikke er begrænset til at omfatte visse kategorier af afgørelser, udledes, at foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse også kan tjene forberedelsen af en afgørelse efter procesreglementets artikel 111.

50. Artikel 64, stk. 2, litra c), konkretiserer dette, for så vidt som foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse bl.a. har til formål at præcisere indholdet af parternes påstande, anbringender og argumenter og at afklare, hvilke spørgsmål der er omtvistede mellem parterne.

51. Eftersom Retten kan træffe afgørelse efter procesreglementets artikel 111 såvel forud for modtagelsen af svarskriftet som på et senere tidspunkt, ville det være ulogisk på den ene side at tillade Retten passivt at afvente den fortsatte sag uden på den anden side også at give den mulighed for at træffe foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse.

52. Dette betyder i sidste ende, at kriteriet om »åbenbarhed« ikke blot er opfyldt, når det fremgår af processkrifter, der er indleveret på et meget tidligt tidspunkt under sagsforløbet. Der kan altså også foreligge »åbenbarhed«, hvis dette først fremkommer på et senere tidspunkt, hvilket også omfatter det tilfælde, hvor det fremgår af processkrifter, der først er blevet fremlagt på Rettens foranledning.

53. I den sag ved Retten, som her skal prøves, anmodede Retten Kommissionen om at indlevere teksten vedrørende indkaldelsen til forslag, de relevante retsregler om bevil-

ling af støtte inden for rammerne af Asia-Invest-programmet samt CEERD's forslag i sin helhed.

54. Eftersom dele af disse processkrifter allerede var vedlagt som bilag til stævningen, er der nærmere betegnet tale om en fuldstændiggørelse af stævningen.

55. Det er ufornødent her at undersøge, hvad der fremgik af stævningen, og hvorvidt Rettens anmodning nødvendigvis skulle have dette præcise indhold. Under alle omstændigheder er denne anmodning ikke i strid med anvendelsen af procesreglementets artikel 111.

56. Denne anmodning efter procesreglementets artikel 64 er i overensstemmelse med den korrekte fremgangsmåde for et afgørelsesorgan, som i øvrigt også indeholder et kontradiktorisk element.

57. I forbindelse med AIT's klagepunkt om, at der ikke blev indledt mundtlig behandling, skal det således påpeges, at procesreglementets artikel 111 ikke indeholder bestemmelser om, at en mundtlig forhandling skal gennemføres. I øvrigt er det også muligt at overholde kontradiktionsprincippet uden en mundtlig forhandling. Dette ses tydeligt af Rettens fremgangsmåde i den omtvistede sag, hvori kontradiktionsprincippet blev tilgodeset ved skriftlig forhandling. Retten har således anmodet AIT om at tage stilling til visse punkter, navnlig spørgsmålet om afvisning. AIT har også gjort brug af denne rettighed. AIT fik altså således ikke blot mulighed for at uddybe sit standpunkt, men anvendte også denne mulighed.

58. Hvad angår AIT's påstand om, at Retten skulle have anvendt den i procesreglementets artikel 113 nævnte fremgangsmåde, har AIT overset, at heller ikke denne bestemmelse garanterer en mundtlig forhandling. Af den i denne bestemmelse nævnte henvisning til procesreglementets artikel 14, stk. 3 og 4, fremgår det nemlig, at Retten kan afstå fra at indlede mundtlig forhandling.

59. Eftersom Retten allerede kan træffe sin afgørelse på grundlag af de dokumenter, som er blevet forelagt den, og en mundtlig forhandling ikke vil være til nogen nytte, kan Rettens beslutning om at træffe afgørelse efter procesreglementets artikel 111 ikke anfægtes.

60. Retten har således ikke anvendt sit procesreglement fejlagtigt.

61. Det første appelanbringende bør således forkastes.

B — *Det andet appelanbringende*

1. Parternes argumenter

a) AIT

62. Med sit andet appelanbringende har AIT gjort gældende, at Retten i forbindelse med prøvelsen af spørgsmålet om, hvorvidt sagen kan antages til realitetsbehandling, har gjort sig skyldig i en bedømmelsesfejl med hensyn til artikel 230, stk. 4, EF. Ifølge AIT har Retten fejlagtigt støttet sin afgørelse på præmis 9 i Domstolens dom i sagen IBM mod Kommissionen.

63. Da AIT ikke er »adressat« for beslutningen om at indgå kontrakten, skulle Retten i Første Instans have anvendt kriteriet fra Plaumann-dommen med de lempelser, som Domstolen har anlagt med hensyn til denne afgørelse ud fra ønsket om at fortolke EF-traktatens artikel 173 (nu artikel 230, stk. 4, EF) mindre restriktivt. »CEERD/FIHRDS«, som Kommissionen har tildelt kontrakten, er nemlig en — oven i købet illoyal — konkurrent til »CEERD/AIT«. Det forhold, at Kommissionen tildelte »CEERD/FIHRDS« kontrakten — hvilket fratog AIT nydelsen af de konkurrencefordele, der følger af, at »CEERD/AIT« er en af dens afdelinger — påvirker i væsentlig grad AIT's konkurrencemæssige stilling. Den anfægtede beslutning griber også ind i AIT's ret til at anvende sit navn og logo »CEERD«, som kendetegner AIT's situation i forhold til alle andre erhvervsdrivende. Den anfægtede kontrakt berører AIT umiddelbart og individuelt, fordi den — selv om AIT ikke er erhvervsdrivende — i væsentlig grad påvirker AIT's konkurrencemæssige stilling. AIT har ikke udøvet sine processuelle rettigheder, som følger af indkaldelsen til forslag. I øvrigt udgør den anden kontrakt af 2002 blot en fortsættelsen af kontrakten fra 2000.

b) Kommissionen

64. Kommissionen har gjort gældende, at det andet appelanbringende udgør et nyt anbringende, som ikke kan antages til realitetsbehandling, eftersom AIT ikke har fremsat dette for Retten.

65. Under alle omstændigheder bør det andet appelanbringende forkastes. Den omstændighed, at den med CEERD/FIHRD indgåede kontrakt berører AIT's konkurrencemæssige stilling, er i henhold til Domstolens praksis ikke tilstrækkelig til at fastslå, at AIT er personligt berørt. Indvirkningerne på markedsstillingen er ikke en konsekvens af Kommissionens beslutning, men derimod af en tidligere medarbejders anvendelse af betegnelsen »CEERD«.

66. Argumentet, hvorefter kontrakten af 27. februar 2002 blot er en fortsættelse af den med AIT indgåede kontrakt af 4. juli 2000, savner ethvert grundlag, fordi kontrakterne er uafhængige af hinanden. Dette fremgår af forskellige omstændigheder, som bl.a. gennemførelsen af et separat søgsmål og den kendsgerning, at indkaldelsen til forslag vedrørte en anden genstand.

67. Hvad angår det argument, som er støttet på Codorniu-dommen, har Kommissionen understreget, at den med CEERD indgåede kontrakt ikke fratager AIT retten til at anvende betegnelsen CEERD. I øvrigt er kontrakten udløbet. Thierry Lefèvres adfærd skal behandles ved de thailandske domstole.

2. Stillingtagen

a) Formaliteten

68. Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt det andet appelanbringende kan antages til realitetsbehandling, skal det bemærkes, at klagepunktet vedrører den begrundelse, som Retten har lagt til grund for sin beslutning. De af AIT anførte argumenter vedrører Rettens fortolkning af artikel 230, stk. 4, EF. Et anbringende, som vedrører en retlig bedømmelse af Rettens fremgangsmåde, udgør imidlertid af natur et nyt anbringende, eftersom dette slet ikke kunne fremsættes for Retten.

69. Det andet appelanbringende skal således antages til realitetsbehandling.

b) Realiteten

70. Hvad angår AIT's påstand om, at Rettens henvisning i præmis 27 i den omtvistede kendelse til Domstolens dom i IBM-sagen [10] ikke er korrekt, skal det bemærkes, at citatets retlige sammenhæng ikke er relevant.

71. Den pågældende dom vedrørte nemlig foranstaltninger, hvis tilblivelse omfattede flere stadier, og spørgsmålet drejede sig om at fastslå, hvilken af foranstaltningerne Kommissionen kunne anfægte.

72. De øvrige henvisninger i præmis 27, som har til formål at underbygge fast retspraksis, er derimod mere relevante, idet de i det

10 — Jf. dom af 11.11.1981, sag 60/81, IBM mod Kommissionen, Sml. s. 2639.

væsentlige giver udtryk for følgende retsregel:

»Der foreligger alene retsakter, som kan gøres til genstand for annullationssøgsmål af fysiske eller juridiske personer i henhold til artikel 173, stk. 4, EF, når foranstaltningerne har retligt bindende virkninger, som kan berøre sagsøgerens interesser gennem en væsentlig ændring af hans retsstilling.«

73. Det skal endvidere undersøges, om Rettens retlige argumentation i præmis 28-30 i beslutningen kan tiltrædes. Det er i denne appelsag ufornødent at undersøge den faktiske baggrund for de forskellige processkrifter nærmere.

74. Rettens bedømmelse i præmis 30, hvorefter den af Kommissionen vedtagne beslutning var rettet til CEERD/FIHRD, er retlig korrekt.

75. Det skal undersøges, om Retten foretog en korrekt bedømmelse, da den fastslog, at beslutningen ikke opfyldte kriteriet om at medføre retligt bindende virkninger for AIT, som indebar en væsentlig ændring i AIT's retsstilling.

76. AIT har i sin argumentation i denne henseende henvist til en række af Rettens og Domstolens domme.

77. AIT har til grund for sin opfattelse dels anført, at Rettens dom i sagen Metropole télévision m.fl. mod Kommissionen [11] ville have ledt til en anden bedømmelse af den foreliggende sag. I denne henseende skal det påpeges, at den pågældende sag drejede som om en tredjemand, som inden for konkurrenceretten var tillagt processuelle rettigheder under den administrative procedure [12]. I denne sag havde Kommissionens beslutning en indvirkning på den konkurrencemæssige stilling.

78. AIT har endvidere påberåbt sig Rettens dom i sagen Kruidvat mod Kommissionen [13]. Det er ganske vist korrekt, at den omstændighed, at en sagsøger ikke har deltaget i den administrative procedure for Kommissionen, ikke i sig selv bevirker, at sagen ikke kan antages til realitetsbehandling [14]. Retten understregede imidlertid i den pågældende dom, at den omstændighed, at en sagsøger befinder sig i en konkurrencesituation i forhold til tredjemand, ikke er tilstrækkelig til at begrunde en søgsmålskompetence. I lighed med situationen i den pågældende omtvistede sag er AIT's situation nemlig ikke forskellig fra den situation, en række andre erhvervsdrivende på det parallelle marked befinder sig i [15].

11 — Jf. dom af 11.7.1996, forenede sager T-528/93, T-542/93, T-543/93 og T-546/93, Sml. II, s. 649.

12 — Præmis 62.

13 — Dom af 12.12.1996, sag T-87/92, Sml. II, s. 1931.

14 — Præmis 67.

15 — Præmis 70.

79. AIT har endvidere påberåbt sig Domstolens dom i Codorniu-sagen som begrundelse for sin påstand om, at beslutningen er behæftet med en retlig fejl.

80. Den eneste parallel mellem denne og den foreliggende sag er, at Codorniu-sagen også vedrørte beskyttelsen af en betegnelse. Til forskel fra den foreliggende sag skyldtes det påståede indgreb i »navneretten« i Codorniu-sagen et fællesskabsorgan og ikke tredjemand som i den foreliggende sag. Imidlertid har end ikke AIT gjort gældende, at Kommissionens beslutning skulle indebære et indgreb i »navneretten«.

81. Den af AIT nævnte sag WilliamCook mod Kommissionen [16] adskiller sig fra den foreliggende sag ved at vedrøre statsstøtte, i hvilken forbindelse der gælder særlige bestemmelser om udenforstående virksomheders retsstilling.

82. Endelig har AIT påberåbt sig dommen i sagen Groupement des agences de voyages mod Kommissionen [17], som heller ikke kan understøtte AIT's argumentation, hvorefter Rettens bedømmelse af søgsmålskompetencen er retlig forkert. Groupement ansås nemlig ikke for at være søgsmålsberettiget, idet den netop ikke deltog i indkaldelsen af tilbud [18]. Derimod blev den i sagen relevante sammenslutning af bureauer, som deltog i indkaldelsen af tilbud, anset for at være søgsmålsberettigede [19].

83. Det andet appelanbringende bør således forkastes.

C — *Det tredje appelanbringende*

1. Parternes argumenter

a) AIT

84. AIT har som sit tredje appelanbringende subsidiært gjort gældende, at der foreligger en tilsidesættelse af organets ret til adgang til effektive retsmidler, som det er garanteret efter artikel 47 i chartret om grundlæggende rettigheder. AIT har endvidere gjort gældende, at der foreligger en tilsidesættelse af den intellektuelle ejendomsret efter artikel 17, stk. 2, i chartret om grundlæggende rettigheder. Endelig er tredjelande ikke for-

16 — Dom af 19.5.1993, sag C-198/91, Sml. I, s. 2487.
17 — Dom af 28.10.1982, sag 135/81, Sml. s. 3799.
18 — Præmis 7.
19 — Præmis 13.

pligtede til at sikre adgangen til effektive retsmidler, hvorfor den væsentligste begrundelse for afvisningen af søgsmålsretten i sagen Unión de Pequeños Agricultores mod Rådet [20] ikke er anvendelig på den foreliggende sag.

b) Kommissionen

85. Kommissionen har henvist til, at AIT ikke har redegjort for at være blevet berøvet retten til adgang til effektive retsmidler, idet AIT kunne have søgt retsbeskyttelse ved de thailandske domstole. Ifølge Kommissionen har AIT uden at føre belæg herfor udelukkende påstået, at den nationale retsbeskyttelse ikke er effektiv. I øvrigt ville dette medføre, at personer, der stammer fra tredjelande, hvor der ikke findes mulighed for effektiv retsbeskyttelse, er bedre stillet end personer fra EU, hvor der foreligger en forpligtelse til at sikre en sådan.

2. Stillingtagen

86. Appellanten har med sit anbringende ligeledes gjort gældende, at Retten har tilsidesat retten til adgang til effektive retsmidler samt den intellektuelle ejendomsret.

87. I den foreliggende sag er tilsidesættelsen af disse rettigheder begrundet med en tilsidesættelse af chartret om grundlæggende rettigheder. Eftersom chartret imidlertid ikke er af retlig bindende karakter, er Retten således heller ikke bundet heraf.

88. Det, som eventuelt kunne komme på tale som retsgrundlag for retten til adgang til effektive retsmidler, er de bestemmelser, som kan udledes af den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, som også har bindende virkning for fællesskabsorganerne, inklusive Retten. Et sådant anbringende er imidlertid ikke blevet gjort gældende.

89. Som følge af ovenstående bør det tredje appelanbringende således forkastes.

VII — De øvrige påstande

A — *Parternes argumenter*

90. *AIT* har gjort gældende, at CEERD/FIHRD ikke har status som juridisk person. Kommissionen har derfor tilsidesat princip-

20 — Dom af 25.7.2002, sag C-50/00 P, Sml. I, s. 6677.

pet om god forvaltning, nærmere betegnet punkt 2, stk. 2, i Asia-Invest-programmets »Guidelines for applicants«, i henhold til hvilket det kun er muligt at indgå kontrakter med organer, der i henhold til national ret har status som juridisk person, og hvis vedtægter er godkendte.

91. Ifølge *Kommissionen* har FIHRD status som juridisk person. Den omstændighed, at CEERD er en afdeling under FIHRD, ændrer ikke ved de kontraherende parters stilling. Der er i den forbindelse tale om en tvist mellem AIT, FIHRD og Thierry Lefèvre. I øvrigt har Kommissionen henvist til, at fællesskabsdomstolene ikke ved hjælp af en annullering af kontrakten kan stoppe anvendelsen af betegnelsen.

B — *Stillingtagen*

92. Som det allerede fremgår af de for Retten fremlagte dokumenter, har organet, som Kommissionen har indgået kontrakt med, nemlig FIHRD, status som juridisk person. CEERD's retlige status er isoleret set ikke af betydning her.

93. AIT har i øvrigt ikke redegjort for, på hvilken måde Kommissionen har undladt at undersøge, hvorvidt forudsætningerne for en korrekt kontraktindgåelse er opfyldt.

94. Samlet betragtet har AIT ikke fremlagt dokumentation for, at Kommissionen har tilsidesat princippet om god forvaltning. Disse øvrige påstande bør således afvises.

VIII — Sagens omkostninger

95. I henhold til procesreglementets artikel 122, stk. 1, træffer Domstolen, hvis appellen forkastes, afgørelse om sagens omkostninger. I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, der ifølge artikel 118 finder anvendelse i appelsager, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Kommissionen har nedlagt påstand om, at AIT tilpligtes at betale sagens omkostninger. AIT har tabt sagen og bør derfor dømmes til at betale appelsagens omkostninger.

IX — Forslag til afgørelse

96. Som følge af ovenstående foreslår jeg derfor Domstolen at træffe følgende afgørelse:

»1) Appellen forkastes.

2) AIT betaler sagens omkostninger.«